

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-50/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení:	Základní škola a mateřská škola Damník
Sídlo:	Damník 25, 561 23
IČ:	75 017 164
Identifikátor:	600 104 851
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Dagmar Habrmanovou
Zřizovatel:	Obec Damník
Místo inspekční činnosti:	561 23 Damník 9
Termín inspekční činnosti:	13., 17., 18. leden 2012

Předmět inspekční činnosti

- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou a školským zařízením vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Základní škola a mateřská škola Damník (škola) vykonává činnost základní školy (ZŠ), mateřské školy (MŠ), školní družiny (ŠD) a školní jídelny (ŠJ). V době inspekční činnosti se v 7 třídách ZŠ vzdělávali celkem 94 žáci 1. – 9. ročníku (na 1. stupni spojeny 2. s 5. a 3. se 4. ročníkem). Do 1 oddělení ŠD bylo přihlášeno 30 žáků. Škola vykazuje celkem 3 žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), z toho žádný není veden jako integrovaný. Ve škole pracuje 5 zájmových kroužků, které vedou vyučující.

MŠ je od září 2011 dvoutřídní. V době inspekce byla její kapacita naplněna ze 79%, evidováno bylo 38 dětí. Z celkového počtu jich je 12 v posledním roce před vstupem

do prvního ročníku ZŠ, z toho jedno má odklad školní docházky (OŠD). Provoz MŠ je od 6:30 do 15:00, v případě potřeby rodičů do 16:00 hodin. Úplata za předškolní vzdělávání je stanovena ve výši 150 Kč měsíčně.

Nejvyšší povolené počty (ZŠ 190 žáků, MŠ 48 dětí, ŠD 30 žáků) nebyly překročeny. V roce 2011 byly kapacity ZŠ a MŠ změněny (snížena v ZŠ a navýšena v MŠ). Stravování žáků ZŠ i dětí MŠ zajišťuje školní jídelna v budově školy. Přibližně polovina žáků dojíždí z 6 okolních obcí. Naplněnost školy má mírně vzestupnou tendenci.

Výchovně vzdělávací proces zajišťovalo ke dni inspekční činnosti v ZŠ 11 pedagogických pracovníků, včetně 1 kvalifikované vychovatelky. V MŠ působí 3 odborně kvalifikované učitelky. Všechny mají plné pracovní úvazky, dvě praxi v předškolním vzdělávání kratší nežli 3 roky.

Vzdělávání žáků probíhalo ve všech ročních ZŠ a ve ŠD podle vlastních školních vzdělávacích programů (ŠVP). Předškolní vzdělávání je realizováno podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Škola pohody“ (dále ŠVP PV).

Ve škole postupně proběhla obměna žakovského nábytku, v roce 2010 došlo k výměně oken a zateplení školní budovy, zlepšilo se vybavení výpočetní technikou. Rovněž bylo inovováno vybavení ŠD i MŠ. K dalším významným změnám patří otevření druhé třídy MŠ a vybudování šatny dětí, obojí s kompletně novým vybavením.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje o své vzdělávací nabídce způsobem dostupným široké veřejnosti. Prezentuje se na vlastních webových stránkách, v místním zpravodaji, v Orlických novinách, v Lanškrounských listech, na vývěsce obce či při výstavách žakovských prací. K prezentaci školy přispívají vystoupení žáků při různých příležitostech v obci a okolí.

Při přijímacím řízení škola postupuje v souladu s ustanoveními školského zákona, uplatňuje rovný přístup ke vzdělávání. Pro letošní školní rok bylo vydáno jedno rozhodnutí o nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání (důvodem byl jeho nízký věk).

Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, případně s odbornými lékaři, jsou evidováni žáci se SVP. Péči o tyto žáky zajišťuje výchovný poradce s požadovanou kvalifikací. Spolupracuje s třídními učiteli a s rodiči. ZŠ realizuje programy, týkající se volby povolání žáků (exkurze do výrobních podniků).

Prevence sociálně patologických jevů je podrobně podchycena v dokumentech školy (*Minimální preventivní program, Program proti šikanování*). Je realizována v běžném vzdělávacím procesu, vybraná témata jsou také vhodně zařazována do výuky jednotlivých předmětů (projektové dny, exkurze). Ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou probíhají aktivity na zlepšování vztahů ve třídách (adaptační a vrstevnické programy). Realizace preventivních programů probíhá dále při mimoškolních aktivitách (zájmové kroužky, sportovní turnaje, návštěvy divadelních představení, besedy a akce zaměřené na bezpečnost a zdravý způsob života). Metodik prevence úzce spolupracuje s výchovným poradcem a třídními učiteli. Efektivitu preventivních opatření průběžně sleduje a vyhodnocuje ředitelka školy.

Ve škole pracuje žakovský parlament, složený ze zástupců žáků 5. - 9. ročníku. Ředitelka školy iniciuje setkávání s nimi, přijímá jejich náměty ke zlepšení činnosti školy.

Organizace výuky v ZŠ umožňovala realizaci ŠVP. Sledované hodiny na 1. i 2. stupni byly převážně promyšlené, smysluplné a efektivní. Učitelé často používali pestré metody a aktivizující formy práce, podporovali rozvoj osobnosti žáků, uplatňovali individuální

přístup s respektováním žákova osobního tempa. Střídání činností a zařazování relaxačních chviliek příznivě ovlivňovalo pozornost a aktivitu žáků, ti měli široký prostor pro vyjádření a formulování vlastních názorů a postojů. Výuka byla vhodně doplňována zajímavostmi k učivu a využitím vlastních zkušeností z praxe a jiných předmětů. Zaujetí některých vyučujících pro předmět příznivě ovlivnilo zájem o učivo, zvláště na 2. stupni dokázali žáci hovořit na dané téma, aktivně spolupracovali s učiteli. Téměř ve všech hodinách byla výuka podpořena názornými pomůckami (mapy, encyklopedie, obrazový materiál, statistiky), v jedné byla zařazena práce žáků s interaktivní tabulí. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání byla formulována zřetelně, ve sledované výuce byla uplatňována při ústním i písemném zkoušení. Průběžné slovní hodnocení plnilo úlohu pozitivní motivace. V hodinách nechybělo závěrečné shrnutí a upevnění učiva, spíše výjimečně probíhalo vedení žáků k vlastnímu sebehodnocení. Ve všech hodinách i o přestávkách se žáci chovali ukázněně.

Vyučující v ZŠ průběžně sledují výsledky vzdělávání žáků. Zjišťují a hodnotí jejich úroveň v jednotlivých předmětech prostřednictvím prověrek, diktátů, testů, ústního zkoušení. V 5. a 9. ročníku byly ve školním roce 2010/2011 provedeny testy „*Diagnostika stavu znalostí a dovedností žáků se zaměřením na jejich rozvoj*“, přičemž většina výsledků žáků v jednotlivých předmětech se pohybovala nad průměrem republiky. Se závěry testování učitelé dále pracují. Již 19 let je škola členem „Hnutí na vlastních nohách“, kde žáci dosahují dobrých výsledků (odměnou je účast 9. ročníku na vánočních koncertech v Praze).

MŠ připravuje pestrou vzdělávací nabídku, která napomáhá plnění cílů vytyčených v ŠVP PV a utváření klíčových kompetencí. Vychází z nastaveného obsahu integrovaných bloků a průběžně je obohacována řadou rozličných aktivit, např. divadelními představeními, plaveckým výcvikem, akcemi pro rodiče s dětmi. Plánování konkrétní vzdělávací nabídky v obou třídách zpravidla respektuje tematické souvislosti, méně již logickou propojenost mezi vzdělávacími cíli, nabídkou činností a očekávanými výstupy.

Organizace vzdělávání v MŠ potlačovala prostor pro spontánní hru, její rozvinutí či přirozené dokončení. V jejich průběhu si děti hrály individuálně i ve skupinách, samostatně se rozhodovaly o činnosti, ke které využívaly zejména nabídku prostředí třídy. Bezprostředně spolu komunikovaly, dokázaly se o hře domluvit. Po rozdělení dětí do tříd (krátce po osmé hodině) následovaly činnosti řízené, které ve vzdělávacím procesu převažovaly. Realizované aktivity vycházely z předem vymezeného tématu, ve třídě mladších dětí nebylo přiměřené jejich věku. Sledované dílčí didakticky zacílené činnosti probíhaly frontální a individuální formou, u mladších dětí v případě potřeby s pomocí učitelky. Aplikovány byly převážně klasické výukové metody. V menší míře pedagogické pracovnice zařazovaly prožitkové a kooperativní učení. Děti plnily úkoly dle jejich pokynů, ale převážně bez vnitřního zaujetí. Výrazné uspokojení jim přinesly pohybové aktivity. Vzdělávání směřovalo zejména k upevňování kompetencí k učení, částečně komunikativních, méně byl podporován rozvoj tvořivého myšlení. V rámci diferencovaného odpoledního odpočinku učitelky připravují starším dětem aktivity, kterým se věnují po četbě pohádky. Neodůvodněné zkracování doby pobytu venku nepřispívalo k uspokojování psychohygienických potřeb dítěte.

Z analýzy záznamů v třídních knihách (přestože nevypovídají o průběhu spontánních činností a denně zařazovaných zdravotně zaměřených cvičení, někdy i o pobytu venku) a projevu dětí vyplývá, že jsou vytvářeny podmínky k získávání základů čtenářské a matematické gramotnosti. Děti dokázaly sledovat děj čteného textu, odpovídat na otázky, reprodukovat říkanky. Starší rytmizovaly slova a rozlišovaly jejich počáteční hlásku.

Občasná převaha verbálního projevu učitelek potlačovala jejich samostatné vyjadřování. Při činnostech se soustředily na plnění úkolu, chápaly základní číselné a matematické pojmy, podle potřeby je uměly prakticky využívat. V rámci podpory environmentální výchovy jsou děti vedeny k přímému vnímání změn v přírodě a k péči o okolní prostředí, mj. i tříděním odpadu. MŠ pro posílení oblasti zdravého životního stylu zavedla celodenní pitný režim, který byl využíván zejména staršími dětmi. Méně příležitostí měly děti k rozvoji samostatnosti, uplatnění vlastního rozhodnutí s vedením k odpovědnosti za svoji volbu, což se projevilo zejména při stravování, výběru ze vzdělávací nabídky a vzniklých prostojích při režimových přechodech. Zřetelné je utváření sociálních dovedností, v průběhu vzdělávání byla zaznamenána v obou třídách atmosféra pohody a klidu. Společně s dětmi nastavená pravidla jednání i jejich postupná upevňování měla kladný dopad na sebekázeň dětí a projevy ohleduplnosti.

Pedagogické pracovnice vedou záznamy o průběžném vývoji dítěte, které pouze ojediněle obsahují opatření k dalšímu postupu. Ve ŠVP PV deklarované zohlednění potřeb jednotlivých dětí a jejich cílená podpora individuálního rozvoje, včetně dítěte s OŠD, ve vzdělávacím procesu nebyla patrná, ani nevyplývala z třídní dokumentace. V případě vad řeči, jejichž náprava vyžaduje odborný postup, doporučují vyučující návštěvu logopeda. K posílení této oblasti absolvovala jedna učitelka v minulém školním roce kurz logopedické prevence. K bezproblémovému přechodu dětí do 1. třídy ZŠ přispívají, kromě včasného řešení možných příčin neúspěchu ve spolupráci s rodiči a odborníky, také časté a pestré společné akce se žáky.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ZŠ zpracovala k 1. září 2007 ŠVP, který splňuje požadavky školského zákona a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Postupně byl doplněn čtyřmi dodatky, odsouhlasenými školskou radou. V učebních plánech jsou v rámci disponibilních hodin na 1. i 2. stupni zařazeny volitelné předměty, jejich nabídka vychází z požadavků rodičů a žáků. ŠVP PV vytvořila ředitelka školy ve spolupráci s učitelkou MŠ. V průběhu inspekce bylo dopracováno nastavení hodnocení činnosti MŠ, tak aby evaluace vytvářela ucelený systém. V současné době je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Škola vede povinnou dokumentaci v souladu s požadavky školského zákona, pravdivě vykazuje údaje o své činnosti. Ředitelka školy vykonává funkci od roku 2003, splňuje předpoklady pro její výkon. Všechny kompetence pro vedení školy si ponechala (včetně vedení MŠ), dle jejího vyjádření další vedoucí pracovník není nutný. Přehled o chodu MŠ získává kontrolní i hospitační činností a konzultacemi s pedagogickými pracovníky. Při pravidelných jednáních pedagogické rady MŠ jsou projednávány zásadní dokumenty a organizační záležitosti, otázky pedagogické jsou zde řešeny minimálně. Při realizovaném vzdělávacím procesu se v souvislosti s menší orientací ředitelky školy ve specifikách předškolního vzdělávání projevily určité nedostatky v odborném vedení učitelek. V průběhu inspekční činnosti však již začalo docházet k nápravě, byla přijímána účinná opatření.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, probíhá pouze přirozená obměna při odchodech učitelů do důchodu nebo na mateřskou dovolenou. Většina členů je kvalifikovaných, vyjma dvou vyučujících (jedna na 2. stupni dokončuje studium, druhá na 1. stupni se ke studiu hlásí). V MŠ, z důvodu zástupu jedné zkušené vyučující, působí od března 2010 pedagogická

pracovnice s praxí v ŠD. V lednu letošního roku nastoupila začínající učitelka, která samostatně pracuje s dětmi v době po obědě. Jejich odbornému působení je nápomocná zejména zkušená kolegyně. S ohledem na efektivitu vzdělávacího procesu nebylo dostatečně promyšleno rozvržení přímé pedagogické činnosti učitelek, které pracují s dětmi od ranních hodin. Ředitelka školy podporuje profesní rozvoj pedagogů, většina učitelů ZŠ se v tomto a minulém školním roce zúčastnila několika vzdělávacích akcí. Účast učitelek MŠ na konkrétních vzdělávacích seminářích vycházela spíše z jejich zájmu, méně již z potřeby školy.

Prostorové podmínky ZŠ i MŠ měly velmi dobrou úroveň. Materiálně technické podmínky jsou průběžně zlepšovány, v posledních letech došlo k vybavení kmenových učeben stavitelným žakovským nábytkem. Třídy ZŠ, MŠ i ŠD jsou dostatečně prostorné, esteticky vyzdobené (včetně 2. stupně). Škola má k dispozici 10 odborných učeben, z toho 2 pro výpočetní techniku (zvláště pro 1. a 2. stupeň). Pro tělesnou výchovu je využíváno školní hřiště, tělocvična obce a relaxační místnost ve škole. ZŠ pravidelně obnovuje učebnice, pracovní sešity z ekonomických důvodů často žáci využívají přes folie. Každoročně je doplňován knižní fond školní knihovny. Hračky a učební potřeby v MŠ odpovídají počtu dětí i věkovému složení tříd, pouze náčiní k rozvoji pohybových dovedností je omezeno. K rozvoji motorických dovedností může MŠ využívat relaxační místnost v budově školy, činí tak pouze ojediněle (při nepříznivém počasí pro pobyt venku).

Opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků jsou stanovena, jsou nedílnou součástí vzdělávacích programů. Při prohlídce prostor a vybavení školy nebyly zjištěny rizikové prvky. S pravidly a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví jsou děti a žáci průběžně seznamováni. Evidence úrazů je vedena, z příčin evidovaných úrazů a jejich počtů nebyly zřejmé žádné negativní trendy, mají klesající tendenci.

Spolupráce školy se zákonnými zástupci je podporována. Projevuje se snaha o vtažení rodičů do života školy pořádáním akcí školy. Osvědčilo se konání třídních schůzek netradičně (rodiče se žáky), značný zájem je o školní akademii. Také zákonní zástupci dětí jsou informováni o vzdělávací nabídce, průběhu a výsledcích vzdělávání. Někteří se organizačně podílejí na jejich zajištění, poskytují drobné finanční i věcné sponzorské dary. Nepravidelně je prostřednictvím dotazníkového šetření zjišťována jejich spokojenost s činností MŠ, kdy na základě získaných informací ředitelka školy přijímá dílčí opatření ke zkvalitnění práce. Školská rada plní svou zákonnou funkci, schvaluje požadované dokumenty, vyjadřuje se k činnosti školy. V lednu 2011 proběhla 1. schůzka v novém složení. Funkční je spolupráce s místním Sokolem a v rámci různých programů se základními školami v okolí. Zájem zřizovatele o školu je ředitelkou hodnocen kladně.

Škola hospodaří s finančními prostředky poskytnutými zřizovatelem (příspěvek na provoz), přidělenými ze státního rozpočtu (neinvestiční výdaje na přímé náklady na vzdělávání), ministerstvem školství (rozvojové programy), z vlastních příjmů (úplata za vzdělávání ve ŠD a MŠ) a z vedlejší hospodářské činnosti (cizí stravníci). Celková suma financí z uvedených zdrojů umožňuje realizaci vzdělávacích programů. V současnosti škola realizuje projekt EU „Peníze do škol“, které výrazně přispívají k modernizaci vybavení ZŠ, hlavně v oblasti výpočetní techniky a vzdělávání učitelů.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. V rámci vzdělávacího procesu je respektován princip rovného přístupu ke vzdělávání. Reedukační péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá podle doporučení odborníků.

ŠVP ZŠ i ŠVP PV byly zpracovány v souladu s rámcovými vzdělávacími programy.

Prostorové a materiální podmínky školy pro naplňování záměrů vzdělávacích programů jsou v ZŠ nad běžným standardem škol, probíhá jejich rozvoj a modernizace, jsou využívány k podpoře výuky. Rovněž prostorové podmínky MŠ mají velmi dobrou úroveň, rezervy byly konstatovány ve vybavení náčiní k pohybovým aktivitám

Finanční předpoklady školy umožňují realizaci školních vzdělávacích programů.

Pedagogický sbor ZŠ je stabilizovaný, převážně kvalifikovaný. Personální obsazení MŠ z pohledu odborné kvalifikovanosti je na velmi dobré úrovni, méně již z pohledu rozvržení přímé pedagogické činnosti.

Preventivní strategii škola zaměřuje na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a dětí.

Sledovaná výuka v hospitovaných hodinách měla převážně velmi dobrou úroveň, vhodné metody a formy práce měly pozitivní dopad na rozvoj klíčových kompetencí a rozvoj funkčních gramotností žáků. Stanovená pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání byla dodržována. Realizované předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dětí s důrazem na vytváření základů sociálních dovedností a znalostí potřebných k úspěšnému zahájení povinné školní docházky. Nadbytečné organizování v průběhu dne snižuje možnosti dětí projevovat se jako samostatná osobnost.

Škola rozvíjí spolupráci se zákonnými zástupci žáků a dětí i dalšími partnery.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 2. února 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

Hunalová, v.r.

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka

Jindrová, v.r.

Bc. Irena Rensová, přizvaná osoba

Rensová, v.r.

Datum a podpis ředitelky školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Damníkově dne 24. února 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Dagmar Habrmanová

D. Habrmanová, v.r.

Připomínky ředitelky školy/školského zařízení

Připomínky nebyly podány.